

Od žalovaného najala si automobil Žofie V-ová se svým synem za 750 Kč. Kromě nich jel v automobilu, aniž by byl žalovanému něco zaplatil, se svolením Žofie V-ové též žalobce. Na cestě se automobil, řízený žalovaným, se silnice zřítíl a žalobce byl těžce poraněn. Žalobě jeho o náhradu škody proti žalovanému (jeho pozůstalosti) bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy zjistily skutkově na základě svědecké výpovědi Žofie V-ové, že tato najala auto pro sebe a svého syna za úplatu 750 Kč, že žalobce ji požádal, by mu dovolila jeti spolu, že se zavázal zaplatiti jí poměrnou část smluvené úplaty, a že ona svolila. Žalovaná strana ne tvrdí, že by toto pro právní posouzení rozepře podstatné zjištění bylo nesprávným, ale snaží se dovésti, že není rozhodným, co žalobce ujednal se Žofií V-ovou, nýbrž to, co ujednal s majitelem auta Vilémem E-em, a vytýká provedenému řízení kusost, poněvadž nebyly provedeny o tomto jiném ujednání nabídnuté důkazy svědkem Hermannem V-em a výslechem stran, jimiž by prý bylo prokázáno bývalo, že Vilém E. vzal žalobce s sebou z pouhé ochoty a zadarmo, takže byl vůči němu podle Šu 4 automobilového zákona ručení prost. Nehledíc k tomu, že řidič automobilu ručí také za úraz osob, které veze zadarmo a ne po živnostensku, dopustil-li se při jízdě zavinění podle obecných pravidel o závazcích k náhradě škody, a že v tomto případě bylo takové zavinění zjištěno v překročení policejního předpisu o nejvyšší přípustné rychlosti při jízdě automobilem (§ 1311 obč. zák.), bylo provedení postrádaných důkazů zbytečno i s hlediska Šu 4 automobilového zákona, neboť vezl-li E. žalobce na základě svolení Žofie V-ové, přijal úplatu za jeho jízdu ve mzdě smluvené s V-ovou. Ochota E-ova mohla záležeti jenom v tom, že svolil, by za smluvenou úplatu 750 Kč jely autem nikoliv dvě, nýbrž tři osoby, na úplatnosti a živnostenské povaze jízdy nemohlo se jí nic změnit. I nesprávné právní posouzení i vadnost řízení jsou v této příčině uplatňovány neprávem.

Čís. 5582.

Popírá-li jen důvod závazku ku placení notářského honoráře, jest se domáhati jeho zaplacení pořadem práva.

Notář jest oprávněn domáhati se zaplacení honoráře na tom, kdo byl účastníkem jednání, jež bylo sjednáno s pomocí notářovou, třebaš nebyl právě jím zplnomocněn k onomu jednání.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1549/25.)

Žalobě notáře proti Rudolfu F-ovi o zaplacení honoráře bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: V tomto sporu vymáhá žalobce jako notář na žalovaném zaplacení poplatků a odměny za vyhotovení smlouvy zrušovací ze dne 31. července 1924, uzavřené mezi Rudolfem a Agathou L-ovými na

jedné straně a žalovaným Rudolfem F-em na druhé straně. Ze zrušovací smlouvy ze dne 31. července 1924, jak první soudce zjistil, jde zřejmě na jevo, že touto smlouvou žalovaný projevil souhlas se zrušením tržové smlouvy, dne 15. července 1924 uzavřené mezi týmiž stranami jako smlouva ze dne 31. července 1924 a zavázal se dle odstavce IV. této smlouvy ze dne 31. července 1924 zaplatiti veškeré výlohy vzešlé oběma smlouvami mimo poplatky, zejména také ty výlohy, které vzešly sepsáním oné zrušovací smlouvy ze dne 31. července 1924 v notářské kanceláři žalobcově. Dle ustanovení §u 175 notářského řádu ze dne 25. července 1871, čís. 75 ř. zák., ručí za zaplacení poplatkův rukou společnou a nedílnou všichni ti, kdož smlouvu byli uzavřeli, pokud nic jiného nebylo ujednáno, to ani v tomto sporu žalovaným tvrzeno není a dle ustanovení §u 184 notářského řádu platí příslušná ustanovení XI. hlavy notářského řádu o notářských poplatcích také o odměně notářů za sepsání soukromých smluv, totiž ustanovení §u 171—184 mimo § 181 not. ř. Z těchto zákonných ustanovení zřejmo, že notář, žalobce, který zrušovací smlouvu ze dne 31. července 1924 sepsal, má právo žádati odměnu za sepsání této smlouvy od obou stran, tedy buď od manželů L-ových, neb od žalovaného Rudolfa F-a a jak stanoví § 891 obč. zák., nehledě ani ku výslovnému závazku žalovaného v odst. IV. cit. smlouvy, přímo od žalovaného jako solidárního dlužníka. Jest proto námitka žalovaného, že není povinen platiti honorář a výlohy za sepsání oné zrušovací smlouvy ze dne 31. července 1924 přímo žalobci, nýbrž jen manželům L-ovým, poněvadž žalobce ani písemně, ani ústně ku sepsání oné smlouvy nezmocnil a že žalobce vystupoval, pokud jeho se týče, jen jako jednatel bez příkazu, po stránce právní neoprávněnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zbytek zažalované pohledávky 3.376 Kč 28 h jest honorářem žalobcovým za práci se smlouvou, sjednanou dne 31. července 1924 v notářské kanceláři žalobcově mezi Rudolfem a Agatou L-ovými s jedné strany a Rudolfem F-em, nyní žalovaným, s druhé strany o rozvázání kupní smlouvy ze dne 15. července 1924. Jde tedy o odměnu žalobce jako notáře za práci spojenou se sepsáním soukromé listiny, jejíž výši podle §u 179 a 184 not. ř. náleželo by na žádost notáře nebo strany ustanoviti sborovému soudu po slyšení druhé strany a případném vyžádání si dobrozdání notářské komory, tedy v řízení nesporném, a pořad práva byl by vyloučen; avšak o takovýto případ zde nejde. Se strany žalovaného nebylo na soudě první stolice namítáno ničeho proti vyúčtování 3.376 Kč 28 h, čili jak § 179 not. řádu praví, proti p o m ě ř e n í poplatků, nýbrž žalovaným popírán jen důvod závazku ku placení tohoto honoráře, jednak proto, že nezmocnil prý žalobce ku vyhotovení smlouvy ze dne 31. července 1924, jednak z toho důvodu, že žalobce z této smlouvy nenabyl vůči žalovanému nároku na zaplacení honoráře za tuto smlouvu. Za těchto okolností není mezi žalobcem a dovolatelem sporu o to, kolik má býti žalobci zaplaceno, na kterýžto případ dopadá ustanovení §§ 179, 184 not. ř., nýbrž žalobci jedná se o to, by žalovaného

donutil k zaplacení honoráře co do výše nesporného, což může učiniti jen ve sporu, ve kterém se mu dostane exekučního titulu proti žalovanému. Uplatněného dovolacího důvodu čís. 1 Šu 503 c. ř. s. tu tedy není.

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel v tom, že byl odsouzen ku zaplacení zažalovaného peníze přes to, že nebylo zjištěno, že žalobce zmocnil ku práci spojené se smlouvou rozvazovací ze dne 31. července 1924. Dovolací soud přisvědčuje však názoru odvolacího soudu, že žalovaný jest povinen již podle Šu 175 not. ř. k náhradě honoráře žalobci, a stačí poukázati v této příčině na správné odůvodnění napadeného rozsudku. Toto zákonné ustanovení nežádá, by notář byl splnomocněn k úkonu, za který žádá honorář, nýbrž stačí, že někdo jest účastníkem jednání, které bylo s pomocí notářovou sjednáno. Že takovýmto účastníkem rozvazovací smlouvy ze dne 31. července 1924 jest žalovaný, nelze vůbec, přihlížejíc k obsahu smlouvy, ve které jest žalovaný jednou stranou a která jím byla podepsána, vážně bráti v pochybnost. Dovolatel jest podle tohoto zákonného ustanovení solidárně zavázán ku zaplacení honoráře s manželi L-ovými a nelze se mu proto ubrániti žalobě, která si právě jeho jako dlužníka vybrala (§ 891 o. z. o.). Již z tohoto důvodu jest žaloba proti dovolateli odůvodněna a nelze rozsudku odvolacího soudu, který to uznal, vytýkati nesprávné právní posouzení věci.

Čís. 5583.

Upozornění u pokladny, že každý má ve vlastním zájmu přijaté peníze přepočítati a prohlédnouti, ježto dodatečné reklamace se nepřijímají, nelze pokládati za obchodní zvyklost ve smyslu čl. 1 obch. zák. Jako obchodní obyčej bylo by upozornění to závazným jen tehdy, kdyby strany výslovně nebo mlčky ujednaly jeho platnost.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1710/25.)

Žalobce vyzvedl u pokladny žalované společnosti tři balíčky po 100 bankovkách à 1.000 Kč. Ježto dvě bankovky byly pozastaveny jako padělek, domáhal se žalobce na žalované společnosti zaplacení 2.000 Kč. Bylo zjištěno, že u pokladny společnosti byl umístěn nápis: »Žádá se, aby každý ve vlastním zájmu přijaté peníze si ihned řádně přepočítal a prohlédl, neboť dodatečné reklamace se nepřijímají.« Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že žalobce stihá nebezpečí placení, neboť vyplácejícího pokladníka za daného stavu věci mohlo stihati nebezpečí jenom tu dobu, pokud peníze vyplácel. Jakmile však žalobce s ohledem na upozornění u přepážky peníze přijal, vyplácející pokladna již ohledně nepravosti, jakož i počtu bankovek neručí. D o v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Soud vzal za prokázáno, že bankovky (správně státovky) jsou uzavřeny v páskách a že se vyplácejí v týchž páskách, v kterých na žalovanou dojdou, a, jak jde z pásky na jevo, jest na nich upozornění: »P ř e p o č í t á v a t i u p o k l a d n y, j i n a k s e n e r u č í«, a vzal soud za zjištěno, že žalobce skutečně si peníze přepočítal. Soud první stolice dále zjistil, že